

Umowa przejściowa o partnerstwie gospodarczym WE- państwa SADC EPA

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2009 r. w sprawie umowy przejściowej umowy o partnerstwie gospodarczym między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony, a państwami SADC EPA z drugiej strony

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 września 2003 r. w sprawie Piątej Konferencji Ministerialnej Światowej Organizacji Handlu w Cancún¹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie oceny realizacji Programu Rozwoju z Ad-Dauhy po wejściu w życie decyzji Rady Generalnej WTO z dnia 1 sierpnia 2004 r.²,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie przygotowań do Szóstej Konferencji Ministerialnej Światowej Organizacji Handlu w Hongkongu³,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 marca 2006 r. w sprawie umów o partnerstwie gospodarczym⁴ (EPA),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 kwietnia 2006 r. w sprawie oceny rundy negocjacji z Ad-Dauhy po Konferencji Ministerialnej Światowej Organizacji Handlu (WTO) w Hongkongu⁵,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 1 czerwca 2006 r. w sprawie handlu i ubóstwa: projektowanie polityki handlowej z myślą o maksymalizacji przyczyniania się handlu do walki z ubóstwem⁶,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 września 2006 r. w sprawie zawieszenia negocjacji dotyczących agendy rozwoju z Ad-Dauhy⁷ (DDA),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 maja 2007 r. w sprawie umów o partnerstwie gospodarczym⁸,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 grudnia 2007 r. w sprawie umów o partnerstwie gospodarczym⁹,

¹ Dz.U. C 77 E z 26.3.2004, s. 393.

² Dz.U. C 92 E z 20.4.2006, s. 397.

³ Dz.U. C 285 E z 22.11.2006, s. 126.

⁴ Dz.U. C 292 E z 1.12.2006, s. 121.

⁵ Dz.U. C 293 E z 2.12.2006, s. 155.

⁶ Dz.U. C 298 E z 8.12.2006, s. 261.

⁷ Dz.U. C 305 E z 14.12.2006, s. 244.

⁸ Dz.U. C 102 E z 24.4.2008, s. 301.

⁹ Dz.U. C 323 E z 18.12.2008, s. 361.

- uwzględniając swoje stanowisko z dnia 5 czerwca 2008 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady wprowadzającego ogólny system preferencji taryfowych na okres od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. oraz zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 552/97, (WE) nr 1933/2006 oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 964/2007 i (WE) nr 1100/2006¹,
 - uwzględniając umowę przejściową o partnerstwie gospodarczym między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony, a państwami SADC (Wspólnota Rozwoju Afryki Południowej) EPA, z drugiej strony,
 - uwzględniając umowę o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) z jednej strony, a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z drugiej strony, podpisaną w Kotonu w dniu 23 czerwca 2000 r. (umowa z Kotonu),
 - uwzględniając konkluzje Rady ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych (GAERC) z kwietnia 2006 r., października 2006 r., maja 2007 r., października 2007 r., listopada 2007 r. i maja 2008 r.,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 23 października 2007 r. w sprawie umów o partnerstwie gospodarczym (COM(2007)0635),
 - uwzględniając Układ ogólny w sprawie taryf celnych i handlu (GATT), w szczególności jego art. XXIV,
 - uwzględniając deklarację ministerialną z czwartej sesji Konferencji Ministerialnej WTO uchwaloną w dniu 14 listopada 2001 r. w Ad-Dausze,
 - uwzględniając art. 108 ust. 5 w związku z art. 103 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że od dnia 1 stycznia 2008 r. dotychczasowe stosunki handlowe UE z krajami AKP – które dawały tym krajom preferencyjny dostęp do rynków UE bez zasady wzajemności – nie są już zgodne z zasadami Światowej Organizacji Handlu (WTO),
- B. mając na uwadze, że EPA są zgodne z zasadami WTO i mają na celu wsparcie integracji regionalnej oraz promowanie stopniowej integracji gospodarek krajów AKP z gospodarką światową, wspomagając tym samym ich zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy oraz przyczyniając się do globalnych wysiłków zmierzających do eliminacji ubóstwa w krajach AKP,
- C. mając na uwadze, że obecny kryzys finansowy i gospodarczy oznacza, że polityka handlowa będzie odgrywała większą niż kiedykolwiek rolę w krajach rozwijających się,
- D. mając na uwadze, że poprzednie systemy preferencji handlowych nie były w stanie przyczynić się do zdecydowanej poprawy sytuacji gospodarczej w tych krajach,
- E. mając na uwadze, że „przejściowe” EPA (IEPA) to umowy dotyczące handlu towarami mające zapobiec zakłóceniom w handlu między krajami AKP a Wspólnotą Europejską; mając na uwadze, że umowy te zawierają szereg spornych zapisów,
- F. mając na uwadze, że Unia Europejska oferuje krajom AKP całkowicie bezkwotowy

¹ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0252.

i bezcłowy dostęp do rynków UE, przewidując okresy przejściowe dla ryżu (2010 r.) i cukru (2015 r.),

- G. mając na uwadze, że należy zaplanowana liberalizacja handlu może wesprzeć różnorodność rynkową, wzrost gospodarczy i rozwój,
- H. mając na uwadze, że w trakcie negocjacji w sprawie EPA niektóre kraje AKP, w celu zapewnienia, że wszyscy eksporterzy są traktowani na równi z najbardziej uprzywilejowanymi partnerami handlowymi, dążyły do zawarcia klauzuli największego uprzywilejowania (KNU), która ustanawia normalne, niedyskryminujące taryfy na przywóz towarów,
- I. mając na uwadze, że konkurencja między gospodarkami UEi AKP ma ograniczony charakter, ponieważ na zdecydowaną większość eksportu unijnego składają się towary, których kraje AKP nie produkują, lecz potrzebują do bezpośredniej konsumpcji albo jako bodźców dla krajowego przemysłu; mając na uwadze, że inaczej jest w przypadku handlu towarami rolnymi, gdzie subsydia eksportowe UE stanowią poważną przeszkodę dla producentów z krajów AKP w sektorze rolnictwa, hodowli i produktów mlecznych, zakłócając, a często także niszcząc zarówno rynki lokalne, jak i regionalne, i że UE powinna w związku z tym niezwłocznie odstąpić od wszelkiego rodzaju subsydiów eksportowych,
- J. mając na uwadze, że pomiędzy Wspólnotą Europejską a państwami SADC wynegocjowane zostały szczególnie w zakresie tekstyliów, odzieży, rybołówstwa i niektórych produktów rolnych nowe, poprawione zasady pochodzenia, które potencjalnie mogą im przynieść znaczne korzyści, jeżeli zostaną odpowiednio wdrożone, z należyтым uwzględnieniem ograniczonych poziomów zdolności produkcyjnych tych krajów; a także mając na uwadze, iż należy podkreślić, że jeśli EPA mają wspomóc regionalną kumulację i rozwijać inwestycje, niezbędne są prostsze i łatwiejsze zasady pochodzenia w celu umożliwienia przedsiębiorstwom w krajach AKP rozwoju przetworzonego eksportu i korzystania z nowych możliwości rynkowych dostępnych w ramach EPA,
 - 1. potwierdza swój pogląd, zgodnie z którym EPA powinny być motywowane potrzebami krajów AKP i opracowywane tak, by ożywić stosunki handlowe między AKP i UE, wspierać rozwój gospodarczy i różnorodność gospodarczą strefy AKP, jak również integrację regionalną, zmniejszenie ubóstwa, poszanowanie podstawowych praw człowieka, a zatem ogólnie, by osiągnąć MCR;
 - 2. podkreśla, że dla zagwarantowania ochrony przed potencjalnymi negatywnymi skutkami otwarcia gospodarki regionu SADC niezbędne jest wsparcie UE w celu osiągnięcia prawdziwych korzyści poprzez preferencje handlowe i budowę rozwoju gospodarczego i społecznego;
 - 3. uznaje korzyści płynące z parafowania przejściowej umowy o partnerstwie gospodarczym dla eksporterów, w wyniku utrzymania obecnej sytuacji w zakresie wywozu do Unii Europejskiej po wygaśnięciu z dniem 31 grudnia 2007 r. taryf preferencyjnych przewidzianych w umowie z Kotonu, a tym samym uniknięcia negatywnych skutków, jakie mogłyby wynikać dla eksporterów z krajów AKP, gdyby musieli funkcjonować w mniej korzystnym systemie handlowym;
 - 4. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Wspólnota Europejska oferuje krajom AKP w pełni

bezcłowy i bezkwotowy dostęp do rynku Unii Europejskiej dla ich produktów w celu wsparcia liberalizacji handlu między krajami AKP a Unią Europejską;

5. z zadowoleniem przyjmuje konkluzje GAERC z maja, czerwca i listopada 2008 r., w których podkreśla się potrzebę wsparcia trwałego procesu integracji regionalnej i promowania rozwoju, a także wzywa Komisję do poszanowania tego mandatu podczas negocjacji; w związku z tym podkreśla znaczenie zapobiegania rozpadowi Południowoafrykańskiej Unii Celnej (SACU);
6. podkreśla, że podpisanie IEPA jest koniecznym krokiem w kierunku trwałego wzrostu w regionach oraz w tych regionach jako całości, podkreśla również znaczenie ciągłych negocjacji zmierzających do podpisania kompleksowej umowy w celu pobudzenia handlu, inwestycji i integracji regionalnej;
7. wzywa Unię Europejską, aby udzielała silniejszego i odpowiedniego wsparcia zarówno władzom krajów AKP, jak i sektorowi prywatnemu, tak aby ułatwić przekształcenie gospodarek w wyniku podpisania przejściowej umowy o partnerstwie gospodarczym;
8. uważa, że obecna umowa przejściowa nie poświęca szczególnego miejsca ani uwagi kwestiom niezależności żywnościowej i prawa do pożywienia i nie sprzyja narzędziom polityki rolnej i handlowej, służącym regulacji rynku i ochronie zrównoważonego rolnictwa rodzinnego; podkreśla, że kwestie te muszą stać się centralnym punktem negocjacji, aby zapewnić spójność polityki handlowej i wszelkich innych dziedzin polityki UE z zasadami niezależności żywnościowej i prawa do pożywienia;
9. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wyjaśnienia faktycznego podziału środków w regionie AKP przewidzianych na wydatki priorytetowe w ramach zwiększonego budżetu pomocy na rzecz wymiany handlowej; przypomina o przyjęciu w październiku 2007 r. strategii UE w sprawie pomocy na rzecz wymiany handlowej, w ramach której podjęto zobowiązanie do zwiększenia zbiorowej pomocy UE dotyczącej handlu do 2 mld (2 000 000 000) EUR rocznie do roku 2010 (1 mld EUR od Wspólnoty, 1 mld EUR od państw członkowskich); nalega, aby region SADC otrzymał odpowiednią i sprawiedliwą część;
10. apeluje o szybkie określenie i dostarczenie przydziału środków pomocy na rzecz wymiany handlowej; podkreśla, że fundusze te powinny stanowić dodatkowe środki, a nie tylko inną postać finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR), że powinny być zgodne z priorytetami państw SADC, a ich udostępnianie powinno przebiegać terminowo, w sposób przewidywalny oraz w zgodzie z harmonogramami wykonawczymi krajowych i regionalnych planów rozwoju strategicznego; sprzeciwia się wszelkim formom uzależniania przyznawania wsparcia na poziomie europejskim od udziału w umowach o partnerstwie gospodarczym i zwraca się do Komisji o zagwarantowanie, że dostęp do funduszy z 10. edycji Europejskiego Funduszu Rozwoju będzie niezależny od wyników i tempa negocjacji;
11. wzywa negocjatorów wszystkich pełnych EPA, aby w pełni opowiedzieli się za przejrzystym zarządzaniem zasobami naturalnymi i opracowaniem najlepszych praktyk, dzięki którym kraje AKP będą mogły uzyskać maksymalne korzyści z tych zasobów;
12. wzywa Komisję, by zapewniła, że ponadnarodowe przedsiębiorstwa mające siedzibę w UE, a zakłady produkcyjne w krajach AKP przestrzegają podstawowych norm MOP oraz

konwencji i porozumień międzynarodowych dotyczących kwestii społecznych i środowiskowych, w celu osiągnięcia na całym świecie równowagi między wzrostem gospodarczym a wyższymi standardami społecznymi i normami ochrony środowiska;

13. podkreśla znaczenie handlu między regionami oraz potrzebę wzmocnionych regionalnych stosunków handlowych, które zapewnią zrównoważony wzrost w regionie; podkreśla znaczenie współpracy i spójności między różnymi podmiotami regionalnymi; wzywa Komisję, aby nie podważała wymiaru regionalnego;
14. uznaje za istotne, by w ramach realizacji uEPA ustanowić właściwy system monitorowania koordynowany przez odpowiednią komisję parlamentarną, złożoną z członków Komisji Handlu Międzynarodowego oraz Komisji Rozwoju, zapewniając stosowną równowagę między utrzymaniem wiodącej roli Komisji Handlu Międzynarodowego a ogólną spójnością polityki handlowej i polityki na rzecz rozwoju; ta komisja parlamentarna działa w sposób elastyczny oraz aktywnie koordynuje swoją pracę z działaniami Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE; uważa, że monitorowanie należy rozpocząć po przyjęciu każdej z IEPA;
15. wzywa Komisję do dołożenia wszelkich starań, aby wznowić negocjacje w sprawie dauhańskiej agendy rozwoju oraz zagwarantować, że umowy o liberalizacji handlu będą w dalszym ciągu przyczyniać się do rozwoju ubogich krajów;
16. wyraża przekonanie, że pełne EPA powinny stanowić uzupełnienie umowy w sprawie dauhańskiej agendy rozwoju, a nie być uważane za alternatywę dla niej;
17. szanuje potrzebę i znaczenie rozdziału o ochronie handlu z dwustronnymi zabezpieczeniami; wzywa Komisję, aby w ramach trwających negocjacji mających na celu zawarcie wszechstronnej umowy o partnerstwie gospodarczym przyjęła przegląd środków ochronnych zawartych w tymczasowej umowie o partnerstwie gospodarczym w celu zagwarantowania właściwego, przejrzystego i szybkiego korzystania z tych środków, pod warunkiem spełnienia kryteriów dotyczących ich stosowania;
18. popiera uzgodnione wyłączenia pozycji taryfowych odnoszące się do produktów rolnych i niektórych przetworzonych produktów rolnych ponieważ opierają się one głównie na potrzebie ochrony nowo powstających sektorów przemysłu lub produktów wrażliwych w tych krajach;
19. wzywa Komisję do okazania elastyczności podczas odpowiadania na kluczowe, poważne obawy Angoli, Namibii i Republiki Południowej Afryki wobec kwestii takich, jak klauzula największego uprzywilejowania (KNU), jak również opłaty eksportowe i ochrona nowo powstających sektorów przemysłu;
20. zachęca negocjujące strony, by w trwających negocjacjach przyjęły elastyczne, asymetryczne i pragmatyczne podejście, by uzyskać regionalną EPA zadowalającą obie strony, do nieustanawiania niewykonalnych terminów i do umożliwienia krajom SADC renegocjacji wszelkich postanowień dotyczących kwestii spornych, które chciałyby one zmienić lub usunąć;
21. zauważa z aprobatą postępy poczynione w czasie negocjacji technicznych prowadzonych w marcu 2009 r. w Swakopmund w Namibii i z zadowoleniem przyjmuje zgodę Komisji na zajęcie się kwestiami spornymi przed podpisaniem przejściowej EPA; apeluje, by kwestie

nierozstrzygnięte, np. klauzula największego uprzywilejowania, definicja prawna stron oraz pozostałe kwestie dotyczące dostępu do rynku rolnego, rozwiązano w sposób umożliwiający wszystkim członkom grupy SADC EPA podpisanie przejściowej EPA;

22. uznaje fakt, że do IEPA zawartej między UE i SADC włączono rozdział poświęcony współpracy w dziedzinie rozwoju, obejmujący współpracę w handlu towarami, konkurencyjność po stronie podaży, infrastrukturę ułatwiającą prowadzenie działalności, handel usługami, kwestie związane z handlem, budowanie zdolności instytucyjnych oraz dostosowania fiskalne; wzywa obie strony do poszanowania ich zobowiązania do zakończenia negocjacji w sprawie konkurencji i zamówień publicznych dopiero po zbudowaniu odpowiedniego potencjału; wzywa Komisję do ścisłej współpracy z państwami SADC dla umożliwienia im osiągnięcia celów określonych w tym rozdziale poświęconym współpracy w dziedzinie rozwoju;
23. podkreśla, że każda pełna EPA musi również zawierać przepisy dotyczące powszechnie uznawanej definicji dobrych rządów, przejrzystości urzędów politycznych i praw człowieka, zgodnie z art. 11b, 96 i 97 umowy z Kotonu, jak również szczególne przepisy dotyczące najbardziej narażonych grup, takich jak miejscowi rolnicy i kobiety;
24. zauważa, że harmonogram bieżących negocjacji dotyczących przekształcenia przejściowej EPA w końcową EPA, prowadzonych między UE a krajami SADC, opiera się na założeniu, że umowa zostanie zawarta do końca 2009 r.; wzywa Komisję, by nie wywierała zbędnego nacisku na kraje SADC w sprawie zgody na zobowiązania do liberalizacji i obowiązki regulacyjne w dziedzinie usług oraz tzw. kwestie singapurskie;
25. domaga się ustanowienia solidnych ram regulacyjnych w przypadku negocjacji w sprawie usług, tak aby zapewnić powszechne świadczenie usług;
26. popiera wysiłki obu stron mające na celu zapewnienie aktywnego udziału Republiki Południowej Afryki w procesie negocjacyjnym; uznaje kluczowe znaczenie zaangażowania Republiki Południowej Afryki dla promowania spójności ekonomicznej, integracji regionalnej i dalszego rozwoju stosunków w zakresie handlu i inwestycji między regionem a Unią Europejską; wzywa Komisję do utrzymania i rozwinięcia tych stosunków poprzez negocjację pełnej i kompleksowej EPA;
27. odnotowuje, że region SADC ma zamiar wziąć udział w tworzeniu nowej strefy wolnego handlu ze Wspólnotą Afryki Wschodniej oraz Wspólnym Rynkiem dla Wschodniej i Południowej Afryki (COMESA); wzywa Komisję do śledzenia rozwoju wydarzeń w celu zapewnienia zgodności z pełną EPA;
28. z zadowoleniem przyjmuje włączenie do IEPA zawartej między UE i SADC klauzuli przeglądu, zgodnie z którą dokonany zostanie kompletny przegląd umowy nie później niż pięć lat po jej podpisaniu, a następnie co pięć lat, łącznie z analizą kosztów i konsekwencji wdrożenia zobowiązań handlowych; w razie konieczności należy dokonać zmian w postanowieniach umowy oraz dostosowań w odniesieniu do ich zastosowania, w odniesieniu do zasad i procedur WTO oraz w ich poszanowaniu;
29. zachęca negocjujące strony do zakończenia negocjacji w sprawie pełnej EPA zgodnie z planem w 2009 r.;
30. nalega, by Parlament w pełni uczestniczył w przejściowym procesie negocjacyjnym i aby

był w pełni informowany; pragnie, by odbywało się to poprzez aktywny, nieformalny dialog trójstronny z Radą i Komisją; zwraca się do Rady, aby jak najszybciej zwróciła się w tej kwestii do Parlamentu;

31. podkreśla w szczególności kluczową rolę parlamentów AKP i podmiotów niepaństwowych w monitorowaniu i zarządzaniu EPA i zwraca się do Komisji o zapewnienie ich systematycznego zaangażowania w proces odbywających się negocjacji; wymaga to jasnego harmonogramu ustalonego pomiędzy UE a krajami AKP zasadzającego się na podejściu polegającym na uczestnictwie;
32. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich i krajów AKP, Radzie Ministrów AKP-UE oraz Wspólnemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu AKP-UE.